

Роздум старшыні
Цэнтральнай рады
Беларускай
экалагічнай партыі
Аляксея Мікуліча.

2

ПАШТОВАЯ
СКРЫНКА.

2

ПРА ВОЛЬНАСЦЬ
НА "ВОЛЬНАЙ
СЦЭНЕ".

3

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ.

4

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

15 кастрычніка 1994 г.

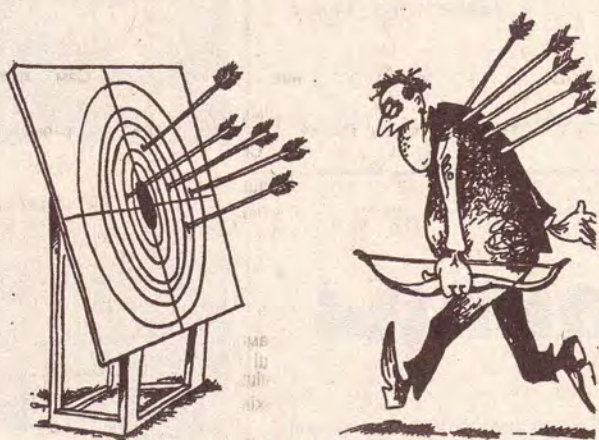
Субота

№ 110(13827)

Кошт у розніцу 25 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Прэзідэнцкі маналог у астанкінскім "Дыялогу"

Сёння прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыме ўдзел у тэлемастэ "Мінск-Масква" і напярэдадні сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў СНД адкажа на пытанні маскоўскіх журналістаў.

Беларускія тэлеглядачы змогуць убачыць гэту перадачу ў 14.00 па мясцоваму часу.

Дарагоўля абсяцэнняе працу

Няспынны рост цен на тавары першай неабходнасці, транспарт, квартплату і тарыфы на бытавыя паслугі прымусіў савет прафсаюза работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання Беларусі прапанаваць адміністрацыі прадпрыемстваў галіны правесці з 1 кастрычніка павышэнне зарплат і атрымліваемага даходу працоўных не менш чым на 70 працэнтаў.

Да такіх неадкладных дзеянняў савет прафсаюза падштурхнула адмова багуча сесі Вярхоўнага Савета краіны перагледзець памер мінімальнай заробатнай платы. А тым часам інфляцыя абсяцэнняе не толькі "зайчыкі", але і саму аснову грамадства — працу. Паводле падлікаў прафсаюзаў, удзельная вага зарплат у грашовых даходах насельніцтва сёння складае толькі 47 працэнтаў. Гэта азначае, што ў катэгорыю малазабеспечаных трапляюць і тыя, хто працуе. Адсюль — прамы шлях да сацыяльнага ўтрыманства, да чаргаў па дапамозе.

БЕЛІНФАРМ.

Будучыня вышэйшай адукацыі

Сваю чацвёртую нараду правялі ў штаб-квартиры ЮНЕСКО ў Парыжы два з паловай дзесяты міжнародных навуковых арганізацый, аб'яднаных у "Калектывны кансультацыйны орган па вышэйшай адукацыі".

На ёй былі прадстаўлены міжнародныя арганізацыі ВНУ, прафесійныя арганізацыі выкладчыкаў вышэйшай школы, студэнцкія саюзы і асацыяцыі, якія адлюстроўваюць інтарэсы сусветнага акадэмічнага супольніцтва і студэнцтва.

На нарадзе абмяркоўваліся пытанні, звязаныя з рэалізацыяй праграмы ЮНЕСКО ў галіне вышэйшай адукацыі і праблемамі развіцця вышэйшай школы на нацыянальным і рэгіянальным узроўнях у XXI стагоддзі. На думку дырэктара аддзела вышэйшай адукацыі ЮНЕСКО Марка Антоніа Дэйа, праведзеная нарада важная ў тым, што міжнародныя навуковыя арганізацыі атрымалі новую магчымасць сустрэцца і разам вырашаць канкрэтныя навуковыя абгрунтаваныя рэкамендацыі, якія дадуць ім магчымасць актыўна ўдзельнічаць у вырашэнні і рэалізацыі палітыкі, планаў і праектаў ЮНЕСКО ў галіне вышэйшай адукацыі, арыентаваных на патрэбы сусветнага развіцця ў XXI стагоддзі.

Святлана КУЛІКОВА.

Канец падпольнай гарэлкі

Падпольную гарэлчаную вытворчасць выкрылі супрацоўнікі Ленінскага аддзела па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю Брэста.

Паводле інфармацыі, што паступіла да іх, да аднаго з дамоў па бульвары Касманаўтаў даволі часта пад'язджалі аўтамабілі, з якіх выгружаліся пустыя бутэлькі, каробкі з-пад садавіны і іншыя ёмістасці. Наведваючы кватэру, якая трапіла пад падарэненне, пад выглядам праверкі пашпартнага рэжыму, яны убачылі завалы пустых бутэлек, многія з якіх пасля адмакнення ў ванне былі ўпрыгожаны свежанакупленымі этыкеткамі "Горілка Російская" з характэрнымі клеявымі палосамі на адваротным баку і ліпенскай датай

выпуску. Тут жа знаходзіліся машыны для закаркоўвання, штэмпель і іншыя прыстасаванні. А яшчэ ў чатырох розных ёмістасцях — 130 літраў вадкасці, якая пахам нагадвае спірт і цяпер адпраўлена на экспертызу. У пакоі, дзе адчуваўся моцны пах спіртнага, знаходзіліся два маладыя чалавекі. Тут жа была і сама гаспадыня, адзінокая жанчына, у якой, паводле яе слоў, папрасілі дазволу пакінуць чацвёрта прыежджых з Івана-Франкоўскай вобласці. А пакошкі плата за пастой была добрай, то гаспадыня "не з'яўжалася" таго, чым займаюцца яе кватаранты. Яны ж спакойна разлівалі самаробную гарэлку і прадавалі яе па падыходах да брэсцкага рынку.

Усе дзялкі, уключаючы гаспадыню і рэчавыя доказы, былі дастаўлены ў аддзяленне міліцыі. Цяпер ідзе следства, праводзіцца экспертыза. Не за гарамі і суд, у выніку якога кожны атрымае па заслугах. Да ўсяго гэтага варта дадаць, што ўмельцы прыбылі ў Брэст з Украіны са сваёй сыравалай і прыстасаваннямі. Аказваецца, у суседняй краіне купіць увесёлы набор — машынку для закаркоўвання, коркі, этыкеткі і штэмпель няцяжка. Ды і, як казалі нававульняныя алкагольныя дабрадзей, спірт, які на Украіне прадаецца на кожным рагу, яны набылі па цане 1,7 дзярла за літр.

БЕЛІНФАРМ.

Будзем з грыбамі

Багатыя асіповіцкія лясы на грыбы. Хапае тут і лісчак, і баравікоў, і падаснавікаў, але асабліва шмат восенішых грыбоў — апенек, груздоў і г.д. Кожную восень тут пачынаюць дымець грыбаварныя пункты мясцовай нары-тоўчай канторы.

Сяньня іх чатыры — у Дрычынне, Каранах, Слупішчы, Карытнім. Ужо зварана больш як шэсць тон грыбоў.

Іван СЦЯПУРА.

Або грошы, або здароўе

Многія неабходныя лекі сёння можна набыць толькі ў валютных аптэках. Напрыклад, у сталічнай аптэцы па вуліцы Я.Коласа ўсемагчымыя вітаміны каштуюць ад 1 да 3,5 дзярла. Тусуэкс — 2,1 дзярла, тэзепам — 1,4 дзярла, баралгін — 2 дзярла. Есць і больш дарагія таблеткі — і па 8, і па 10 дзярлаў.

Сярод наведвальнікаў аптэкі я не убачыла ні адной бабунькі-пенсіянеркі. Яны ідуць у суседнюю аптэку, рублёвую. Там цені, само сабой, ніжэйшыя, але і выбар небагаты.

Так што трэба мець адно з двух: або грошы, каб наведваць валютную аптэку, або здароўе, каб зусім не наведваць яе.

Ганна МАСЛЯКОВА.

За пагляд валюту бяруць

Прэзентацыя другога нацыянальнага конкурсу "Супермадэль Беларусі" адбылася днямі ў Гродна.

Лепшыя мадэльнічкі рэспублікі паказалі калекцыю мадэлей моднага ў будучым сезоне адзення з гандлёвых дамоў Германіі, Францыі, Італіі і Англіі. Тое, што прыходзілася дэстабоды кліентам, прадавалася адрэзку. Акрамя таго, любімы рэч з прапанаваных каталогаў можна было заказаць.

Дарчыны, грошы бралі і за "пагляд". Уваходны білет, у цану якога ўключаны пачастунак і спіртное, каштаваў 70 дзярлаў.

Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

Курсы валют на 14 кастрычніка:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	5530	5720	3578	3700
"Прыор"	5100	5500	3300	3550
"Дукат"	5600	6200	3300	3600

"Еўраньюс"

МІНІСТР ПАД АРЫШТАМ

Дзве ночы правёў у турме французскі міністр, мэр горада Грэнобль. Ён быў заключаны ў адзіночную камеру на абвінавачанне ў карупцыі.

ПРАГРЭС НА ПЕРАГАВОРАХ

Міністр замежных спраў ЗША Крыстафер Сустрэўся з кіраўніцтвам Сірыі.

На сустрэчы абмяркоўваліся пытанні палітычнага ўрэгулявання паміж Сірыяй і Ізраілем. Сірыя запатрабавала, каб Ізраільскае насельніцтва пакінула краіну. Ізраіль згадзіўся на гэта з умовай пазатпагна перасялення Ізраільцаў.

"Уорлднэт"

НЕ СТРАЙМАЛІ СЛОВА

Нягледзячы на дамоўленасць аб свабодным праездзе, баснійскія сербы блакавалі дарогі і затрымалі канвой машын з грузам медыкаменту і прадуктаў харчавання, прызначаны для жыхароў Сараева.

Становішча ў горадзе застаецца напружаным. Усе спробы баснійскага ўрада дабіцца перагавораў з сербамі не ўзыхаліся поспехам.

ЗША ПАДТРАМЛІВАЮЦЬ КУВЕЙТ

Б.Клінтан выступіў па амерыканскім тэлебачанні і адказаў на пытанні журналістаў. Асноўнай тэмай прэс-канферэнцыі стала абмеркаванне становішча на іракска-кувейцкай граніцы.

Клінтан заявіў, што правакацыйныя дзеянні Ірака патрабуюць адказаў. Думку прэзідэнта ЗША падтрымлівае

"TV-5"

ўрад Кувейта. У Кувейт прыбудзе 34000 амерыканскіх салдат, а таксама 2 ваенныя самалёты для аказання супраўлення іракскім атакам.

ААН БЯРЭ ПАД КАНТРОЛЬ АТАМ

У Жэневе прадстаўнікі ААН падпісалі пагадненне з кіраўніцтвам Еўрапейскага цэнтра ядзерных даследаванняў. Згодна з дагаворанасцю, плануецца стварэнне сумеснага савета па пытаннях ядзерных даследаванняў.

Х'ЮСТАН СВАТКУЕ СВАБОДУ

Утні Х'юстан адсвяткуе канец рэжыму апарэду шэрагам канцэртаў у Паўднёва-Афрыканскай Рэспубліцы наступнымі месцамі.

Спывачка выступіць у музычнай праграме ў буйных гарадах краіны. Шоу ў Іоханэсбургу пройдзе на футбольным стадыёне перад 70-тысячнай публікай.

АДМЕТЫ ЧАСУ

Хто зачыніць дзверы перад маладзёжным беспрацоўем?

Беларускую сталіцу сёння непакояць тыя ж праблемы, што і буйныя гарады свету. Да такога выніку прыйшлі вучоныя Інстытута сацыялогіі Акадэміі навук Беларусі і спецыялісты гарадскога Цэнтра занятасці насельніцтва, якія вывучалі маладзёжнае беспрацоўе. За дзевяць месяцаў багучага года ў Мінску зарэгістравана 11 023 беспрацоўных, 15,5 працэнта з іх — маладыя. Практычна ўсе апытаныя лічаць беспрацоўе сумнай рэальнасцю сённяшняга дня.

На працягу трох гадоў праводзіўся ў гарадзе маніторынг "Маладзёжнае беспрацоўе": праблемы, тэндэнцыі, перспектывы". Вучоныя і спецыялісты службы занятасці дасканалы даследавалі гэтыя пытанні ў асяроддзі выпускнікоў школ, ПТВ, тэхнікумы і ВНУ сталіцы. Аналіз паказваў, што за тры гады значна вырасла колькасць маладых людзей, якія вучыліся на курсах, арганізаваных службай занятасці. Прычым пасля атрымання работнікі многія выказвалі жаданне вучыцца і працягваць далей.

У мінулым годзе толькі 34 працэнтам маючых патрэбу ў рабоце былі прапанаваны месцы, затое ў гэтым годзе іх дасягнула 64,6 працэнта. Як сведчыць даследаванне, абсалютная большасць юнакоў і дзяўчат хочаць атрымаць спецыяльнасць або прайсці перападрыхтоўку бясплатна.

Вучоныя "намалавалі" і псіхалагічны партрэт выпускнікоў, якія засталіся безсправы. На думку сацыёлагаў, неапрацаваныя беспрацоўныя з ліку закончыўшых школу, як правіла, абмяжываюцца да работ, будучай прафесіі і працы ў цэлым. Больш як 70 працэнтаў апытаных лічаць, што беспрацоўных маладых дастаткова многа. Таму адсутнасць занятасці, якая працягваецца не больш чым тры месяцы, успрымаецца гэты катэгорыі дастаткова цяжка.

Дапамогу, якую выплачвае служба, згадзіліся толькі адзінкі. Сацыялагі адзначаюць, што ў выбары прафесіі маладых вяршэнствае дзве асаблівасці — цікавая работа і добры зарплата. Прычым яны могуць мяняцца месцамі, але ў шэрагу іншых патрабаванняў, якія прад'яўляюцца да будучай спецыяльнасці, пастаянна захоўваюць лідэрства.

Даследаванне паказала, што больш пазітыўна ацэньваюць уласную будучыню выпускнікі школ, але менш радысна тыя, хто скончыў ПТВ, тэхнікумы і ВНУ. Выпускнікоў, якія маюць сярэдняй і вышэйшай адукацыю, асабліва хваляе зніжэнне ўзроўню жыцця.

А якія перспектывы маладзёжнага беспрацоўя ў беларускай сталіцы? Несумненна, яно будзе расці. Таму вучоныя і спецыялісты прапаноўваюць шэраг мер, якія дапамогуць змяніць сітуацыю. На думку даследчыкаў, неабходна развіццё розных форм і відаў прадпрыемстваў і дробнага бізнесу, прыцягваць маладых у невытворчую сферу, уцягваць гарадское насельніцтва ў сельскую гаспадарку, актыўна падрыхтоўку кадраў будаўнічых спецыяльнасцей. Вучоныя лічаць, што наставі момант, калі трэба ўсур'ёза задумацца над стварэннем пэўных льгот для дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый, якія будуць прадугледжваць на сваіх вытворчых рабочых месцы і пасады для маладых. І шырэй прымяняць на практыцы гэтыя формы занятасці, якія даюць магчымасць змяняць рэжым работ, прадастаўляючы няпоўны працоўны дзень ці рабочы тыдзень. Не трэба грэбаваць і часовымі работнікамі, надомнай працай, а таксама занятасцю па кантракту.

Наталія НЕВІДОМАЯ.

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

Эцюг у барвовых манах

□ Якаў ЯСЭПІК, "ЧЗ"

Інфармацыйны рынак рэспублікі на тыдні запоўніў не толькі мясцовыя, а і хронікі з блізкага замежжа. Расія, Украіна, Казахстан кроху наблізіліся да беларускага ландшафту. Паўночныя пачынаюць барвовы фарбаванні. Аднак не аб не разлітаны прыгаворы блоні інфармацыі. Чорны друкарскі шрыфт газет і электронныя СМІ разніліся і іншыя весткі, хаця па напалу і танальнасці таксама вытрыманы ў барвовых фарбах.

Трэба адрэзаць сказаць, што класічная аналогія ў назве гэтых натак сучасна з сімволікай апошніх падзей. Белаежа папалілі сімвалам палітычнага ўзасцянення.

"Чорны аўторак" і светлы чацвер" расійскага рубля лініі раз пацвердзілі іх істасць і ўяўнасць стабілізацыі, якая мроілася Крамлю. Падзенне ўзлёт курсу маскоўскай валюты, якія будучы працягвацца і надалей, нягледзячы на тэрміновыя рэагаванне ўлад, толькі званю ў катастрофічным лапцуючы. Пацягнуўшы за яго, можна наблізіць або аддаліць наступствы ўсерасійскай катастрофізацыі, але не змяніць вектар накірунку. Калі бліжэйшыя спадрудае золата, ні Захад, ні новыя рускія не любяць жартваць. Інакш кажучы, за ўсё трэба плаціць. Крызіс

татні рушаць "назад, да Мафу-сала". Пакулі яшчэ можна паставіць дыягназ: спекуляцыйная гульня біржавой. А ўвогуле стабілізацыя ўсё ж адбылася, стабілізацыя на ўзроўні жабрацтва. Вядома, для народа.

Тым часам парламенцкую паўзу на Беларусі запоўнілі пазездкі Аляксандра Лукашэнка (спачатку на Украіну, потым у Салігорск), пасяджэнні Кабінета Міністраў і Прэзідыума Вярхоўнага Савета. Беларускі прэзідэнт выказаўся па многіх пытаннях, ягоныя візіты дастаткова падрабязна асвятляліся ў друку. Дарэчы, праблемы "чацвёртай улады" публічна абмеркавалі галоўны рэдактар "Советской Беларусі" І.Асіскі і начальнік Упраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі А.Фядута, што таксама было заўважана. Пакуль аналітыкі прадказваюць павольны прыход "расійскай інфляцыйнай хвалі" у рэспубліку на наступным тыдні, міністры разгледзелі прапановы і дапаўненні да прэзідэнцкай праграмы неадкладных мер па выхадзе эканомікі з крызісу, ішла размова аб механізме кантролю за выкананнем, па сутнасці, аб

фактычным пачатку рэалізацыі дакумента, які адобрыў ВС. У пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета прыняў удзел кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Леанід Сініцын і ўнёс прапановы па прыняццю заканадаўчых актаў, запланаваных у кастрычніку з праграмай на адрычкі-лістапад. Ажыццяўленне іх магчыма толькі пры ўмове пастаяннай работы парламента. Тут у блізкай будучыні верагодныя калізіі з-за неспадзявана тармінаў, пазначаных у праграме артыкулаў, і канкрэтыкі заканадаўчых актыўнасці дэпутатаў.

Тыдзень адметны і наступнымі падзеямі. Беларускі прэм'ер Міхал Чырпак ажыццявіў ваяж у Злучаныя Штаты, не пашанцавала ягонаму калегу з Казахстану — прэзідэнт Назарбаев адправіў у адстаўку ўрад на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку. Вышэйшае ўважэнне паводле вярнуцца ў адстаўку ўрад на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку. Вышэйшае ўважэнне паводле вярнуцца ў адстаўку ўрад на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку.

не з парадку неверагодных, сучасная палітыка ўсё больш нагадвае персанажаў дэтэктыўных (на жаль, не класічных) раманаў. Памянушы класіку, скажам і пра новага Нобелеўскага лаўрэата ў галіне літаратуры японскага пісьменніка Кэндзэбуро Оэ. На тыдні ў Стагільме абвешчана гэтая імя. Бадай, адной з самых адметных падзей стала выступленне па астанкінскім тэлебачанні другога лаўрэата прэстыжнай прэміі Аляксандра Ісавіча Салжаніцына. Хаця агляны з'яўленні на экранх сталі рэгулярнымі, тыднёвая прамова адначасна асабліва шчыра. Цёмныя залатыя слёзы некалькі разоў, адрэзана, закіпалі на вачах нашага класіка. Пераказваць ягоную гаворку нельга, такое трэба бачыць. А пафас вядомы: сённяшнія рэфарматары мецілі па сістэме, палілі па народу. Талітарызм рухнуў і пахаваў пад сваімі абломкамі ружы надзеі. Што будзе надалей? Хто скажа... Барвовыя лісце восні сыплецца з агульнаславянскіх набёсаў.

"Суперчэнэл"

АЗОНАВАЯ ДЗІРКА РАСЦЕ

Еўрапейскія вучоныя правялі даследаванні, якія паказалі, што дзірка ў азонавым слоі над Антарктыдай намага шыршыцца, чым гэта лічылася раней.

Павелічэнне азонавай дзіркі спецыялісты тлумачаць узвядзеннем сонечнага святла і шкодных рэчываў, якія ўтрымліваюцца ў атмасферы.

ДАВЯРАЙ, АЛЕ ПРАВЯРАЙ

У Сіняга ўкраіні 4,7 млн. дзярлаў. А ў лонданскім Скотланд-Ярдзе атрымлівае бугалтар спявака. Апошняму было прад'яўлена абвінавачванне з 14 пунктаў у тым, што ён на працягу ўжо трох гадоў абкрадаў свайго гаспадару. Бухгалтар быў адлучаны пад залог з умовай не пакідаць межы Вялікабрытаніі.

Дзяжурныя па выпуску
перакладчыкі
Ларыса ДУДАРЫК,
Людміла КАХАВЕЦ,
рэдактар
Наталія ВАЛІКІДА.

